

2017 M. GEOGRAFIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIES VERTINIMO INSTRUKCIJA

Pakartotinė sesija

I d a l i s

Maksimalus įvertinimas 01–25 taškai. 1–25 klausimo kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas 1 tašku.

Klausimas	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Teisingas atsakymas	D	A	C	B	A	C	D	A	C	A	C	D

Klausimas	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Teisingas atsakymas	C	B	D	D	C	C	B	C	C	D	A	D	D

II d a l i s

Maksimalus įvertinimas – 75 taškai.

Toliau pateikiami II dalies klausimų atsakymai.

Vertintojas privalo vertinti tiksliai pagal pateiktą vertinimo instrukciją. Žvaigždute (*) pažymėtų klausimų atsakymai gali būti suformuluoti ir kitais žodžiais, svarbu, kad atsakymas būtų teisingas. Skliaustuose () yra pateikti atsakymų sinonimai. Pasviruoju brūkšniu (/) atskirti galimi teisingi atsakymai.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
26		11	
1 *	Kuo didesnis gyventojų skaičius, tuo daugiau naudojama elektros. / Daug šviesų rodo didelį gyventojų tankį.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Tankiai gyvenama sritis:</i> Rytinė pakrantė / Pietrytinė pakrantė / Brazilijos prietryčiai / Šiaurės vakarų pakrantė <i>Priežastys:</i> <i>Gamtinė:</i> Arti jūros ir vandenynai / Palankus klimatas / Derlingi dirvožemiai / Gausūs vandens ištekliai <i>Visuomeninė:</i> Intensyvios pramonės sritys / Gerai išplėtotą infrastruktūrą / Daug miestų / Gausu naudojamų iškasenų <i>Retai gyvenama sritis:</i> Amazonės žemuma / Patagonija <i>Priežastys:</i> <i>Gamtinė:</i> Tankūs miškai / Karštas ir drėgnas klimatas (Amazonės žemumoje); Vėsus klimatas / Nederlingi dirvožemiai (Patagonijoje) <i>Visuomeninės:</i> Sudėtingas susisiekimasis / Neišplėtotą infrastruktūrą / Neišplėtotą pramonę / Nėra darbo vietų	6 5 4 3 2 1 0	Už teisingai nurodytas sritis ir po vieną gamtinę ir visuomeninę priežastis. Už teisingai nurodytas penkias pozicijas. Už teisingai nurodytas keturias pozicijas. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
3	<ul style="list-style-type: none"> Gamina iš atsinaujinančių šaltinių daug pigios energijos. Naudoja daug elektros energijos, nes ji yra pigi. Šaltos ir tamsios žiemos verčia naudoti daug elektros energijos. Daug elektros energijos naudojama spalvotiesiems metalams lydyti. 	2 1 0	Už teisingai nurodytas dvi priežastis. Už teisingai nurodytą vieną priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<p><i>Regionas:</i> Pietų Azija / Pietryčių Azija</p> <p><i>Paaškinimas:</i> Šis regionas apima ekonomiškai silpnas šalis / daug gyventojų neturi elektros / didelė dalis dirbančiųjų dirba žemės ūkyje, kur elektros energijos vartojimas yra mažas.</p>	2 1 0	Už teisingai nurodytą regioną ir paaškinimą. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
27		7	
1 *	Hidrosfera	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	Arkties vandenyno	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	<ul style="list-style-type: none"> Geografinė platumas Garavimo intensyvumas Kritulių kiekis Įtekančios upės Ledo tirpimas Vandenynų srovės 	2 1 0	Už teisingai nurodytas dvi priežastis. Už teisingai nurodytą vieną priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	Druskingesnį vandenį atplukdo šiltoji srovė. / Teką šiltoji Šiaurės Atlanto (Golfo) srovė. / Šiltesnis vanduo ir didesnis garavimas.	1 0	Už teisingą paaškinimą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
5 *	Ties pusiauju didesnis kritulių kiekis negu ties atogrąžomis. / Ties pusiauju kritulių iškrinta daugiau negu išgaruoja, o ties atogrąžomis kritulių mažai, bet garavimas didelis.	1 0	Už teisingą paaškinimą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
6 *	Didelis kritulių kiekis Bengalijos įlankoje. / Musoninės liūtys Bengalijos įlankos teritorijoje. / Į Bengalijos įlanką įteka daug upių.	1 0	Už teisingą įvardytą veiksnį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
28		12	
1 *	<p><i>Savivaldybė:</i> Neringa <i>Priežastis:</i> Kurortinėje teritorijoje išplėta paslaugų sfera, daugėja darbo vietų, galimybė plėtoti savo verslą.</p> <p><i>Savivaldybė:</i> Klaipėdos rajono / Kauno rajono <i>Priežastis:</i> Priemiestinės rajonų teritorijos tampa miegamaisiais miestų mikrorajonais. / Palankesnės teritorijos nuosavų namų kvartalamis formuoti.</p> <p><i>Savivaldybė:</i> Vilniaus miestas</p>	6 5 4 3 2 1 0	Už teisingai nurodytas tris savivaldybes ir jų gyventojų skaičiaus didėjimo priežastis. Už teisingai nurodytas penkis pozicijas. Už teisingai nurodytas keturias pozicijas. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<i>Priežastis:</i> Atvykusieji studijuoti pasilieka gyventi. / Sostinėje didesnis ekonominis aktyvumas ir daugiau darbo vietų.		
2	Mažės darbingų gyventojų dalis iki 29 metų. / Padidės darbingų 60–64 metų gyventojų dalis. / Darbingo amžiaus gyventojų dalis sumažės.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	Gyventojų senėjimą	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4	<i>Veiksny:</i> Emigracija <i>Pagrindimas:</i> Emigracija gerokai viršija imigraciją. / Emigracijos rodikliai didesni už natūralųjį gyventojų prieaugį. <i>Priežastys:</i> <i>Socialinė:</i> Santuokos su užsieniečiais. / Galimybė studijuoti užsienyje. / Geresnė socialinės paramos sistema užsienio šalyse. <i>Ekonominė:</i> Žemas pragyvenimo lygis Lietuvoje. / Didesnis darbo užmokestis kitose šalyse. / Galimybė dirbti tarptautinėse bendrovėse.	4 3 2 1 0	Už teisingai nurodytas keturias pozicijas. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
29		6	
1	Koralinės salos	1 0	Už teisingai nurodytą salos kilmę. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	1. Koralams augti būtina aukštesnė kaip 20 °C vandens temperatūra. / Vidutinių platumų jūrose ir vandenynuose yra per žema vandens temperatūra koralams gyvuoti. 2. Tropinėse srityse koralams tinkamesnės sąlygos augti seklumose, kur yra švarus ir skaidrus vanduo, pro kurį gerai prasiskverbia šviesa.	2 1 0	Už teisingai nurodytas dvi priežastis. Už teisingai nurodytą vieną priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	<i>Tradicinė šaka</i> – žvejyba <i>Paslaugų sfera</i> – turizmas	2 1 0	Už du teisingus atsakymus. Už vieną teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4	Dėl klimato atšilimo kyla Pasaulio vandenyno lygis. / Kylant vandenyno lygiui, po truputį užliejamos naudingos salų teritorijos. / Užliejamos gyvenamosios teritorijos.	1 0	Už teisingą išsamų paaiškinimą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
30		10	
1	Žiemos	1 0	Už teisingą nurodytą metų laiką. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	<i>Tipas:</i> Žemyninis klimato tipas <i>Bruožai:</i> • Didelė metinė oro temperatūros amplitudė • Šalta žiema / Karšta vasara • Mažas oro drėgnis / Mažas kritulių kiekis	3 2 1 0	Už teisingai nurodytą klimato tipą ir tinkamus 2 bruožus. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	<i>Tipas:</i> Jūrinis klimato tipas	3 2	Už teisingai nurodytus klimato tipą ir tinkamus 2 bruožus. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<p><i>Požymiai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Maža metų oro temperatūros amplitudė • Palyginti švelni žiema • Didelis oro drėgnis • Didelis debesuotumas • Didelis kritulių kiekis 	1 0	Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<p><i>Veiksny:</i></p> <p>Šiltoji šiaurės Atlanto (Golfo) srovė / Vyraujantys vakarų vėjai</p> <p><i>Valstybės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Norvegija • Airija • Jungtinė Karalystė • Nyderlandai / Olandija • Belgija • Danija • Islandija 	3 2 1 0	Už teisingai nurodytą veiksnį ir dvi valstybes. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
31		11	
1 *	<p><i>Valstybė:</i></p> <p>Kinija</p> <p><i>Privalumai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pigi darbo jėga • Didelė vartotojų rinka • Auganti vidutinė klasė ir vartojimas • Arti žaliavų tiekėjai <p><i>Trūkumai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinijos valdžia kontroliuoja rinkos sąlygas. • Sunku užtikrinti gaminių kokybę. • Kinijos ūkio augimo svyravimai. • Pigos darbo jėgos išnaudojimas. 	5 4 3 2 1 0	Už teisingai įvardytą valstybę, du privalumus ir du trūkumus. Už teisingai nurodytas keturias pozicijas. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<p><i>Valstybė:</i></p> <p>JAV</p> <p><i>Pagrindimas:</i></p> <p>Valstybėje yra šios avalynės gamintojo būstinė, todėl didžioji dalis pelno tenka šiai šaliai. / 33 proc. pajamų iš gaminamų sportinių batų tenka prekės bendrovei.</p>	2 1 0	Už teisingai nurodytą valstybę ir pagrindimą. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta
3	Brangi darbo jėga	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<p><i>Žemynas:</i></p> <p>Afrika</p> <p><i>Priežastys:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Maža gyventojų perkamoji galia. • Nėra vartotojų rinkos. • Neišplėtotas pramonės sektorius. • Nestabili politinė situacija. 	3 2 1 0	Už teisingai nurodytą žemyną ir dvi priežastis. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta
32		9	
1 *	<p><i>Žemupys:</i> 3</p> <p><i>Ypatumai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lėta tėkmė. 	4 3	Už teisingai nurodytą žemupį žyminčią raidę ir tris ypatumus. Už teisingai nurodytas tris pozicijas.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<ul style="list-style-type: none"> • Sąnašų kaupimasis (akumuliacija). • Nėra dugninės erozijos. • Plati vaga. • Mažas nuolydis. • Didelis nuotėkis. • Upės vaga šakojasi. 	2 1 0	Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	Vidurupyje sumažėja upės nuolydis. / Sumažėja upės srovės greitis. / Upė pradeda tekėti lyguma. / Sustiprėja šoninė upės erozija.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta
3 *	<i>Erozija stipriausia:</i> Aukštupyje / Atkarpoje 1 <i>Paaiškinimas:</i> Šioje upės dalyje stipri vandens srovė. / Greitai tekantis vanduo įnirtingai ardo dugną. / Stipri srovė perneša stambius nešmenis.	2 1 0	Už teisingai įvardytą upės dalį ir paaiškinimą. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<i>Pjūvį atitinkanti vieta:</i> e–f <i>Pagrindimas:</i> Ties įgaubtu dešiniuoju krantu yra greičiausia tėkmė. / Dešiniajame krante vyksta sparti šoninė ir dugninė erozija. / Tai giliausia upės skerspjūvio vieta prie dešiniojo kranto. / Dešinysis krantas skardingas.	2 1 0	Už teisingai nurodytą vietą ir pagrindimą. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
33		9	
1 *	<ul style="list-style-type: none"> • Šiaurės ir Rytų pusrutuliuose. • Pietų Azijoje. • Indostano pusiasalyje. • Pietinius krantus skalauja Indijos vandenynas, rytinius krantus – Bengalijos įlanka, vakarinius krantus skalauja Arabų jūra. • Šiaurinėje dalyje yra Himalajų kalnai. 	2 1 0	Už teisingai nurodytus du gamtinės geografinės padėties bruožus. Už teisingai nurodytą vieną bruožą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Socialiniai ypatumai:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Aukštas raštingumo lygis. • Aukštas ŽSRI. • Pakankamai ilga gyvenimo trukmė. • Mažas kūdikių mirtingumas. • Maži gimstamumo rodikliai. <i>Ekonominiai ypatumai:</i> <ul style="list-style-type: none"> • BVP 1 gyv. didesnis negu šalies vidurkis. • Išvystytas IT sektorius. • Kvalifikuota darbo jėga. • Išplėtotas paslaugų sektorius. 	4 3 2 1 0	Už teisingai nurodytus po du socialinės ir ekonominės padėties pavyzdžius. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	<i>Pramonės sektorius:</i> Elektronikos / telekomunikacijų / IT <i>Priežastys:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalifikuota darbo jėga. • Didelė vidaus rinka. • Anglų kalbos vartojimas. • Palyginti pigi darbo jėga. 	3 2 1 0	Už teisingai nurodytą pramonės sektorių ir dvi priežastis. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.